

Hudební historiografie

Jarní semestr 2005

Plán přednášky Hudební historiografie

Jarní semestr 2005

Datum	Téma	Povinná četba
23.2.2005	Úvod – vymezení a rozvrh problematiky Obecná historiografie •proměny vnímání historického času •vývoj historiografie •historismus 19. století a filozofie dějin •škola <i>Annales</i>	Černý, Miroslav K. - Fukač, Jiří: Hudební historiografie, in: <i>Slovník české hudební kultury</i> , Praha 1997, s. 306-314. <i>Hudební věda</i> . 3, Historie a teorie oboru, jeho světový a český vývoj : disciplíny hudební vědy : hudebně vědecká dokumentace. Edited by Vladimír Lébl - Ivan Poledňák. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1988, s. 653-656, 667-673. Eliade, Mircea. <i>Mýtus o věčném návratu : archetypy a opakování</i> [30632]. Praha : ISE, 1993. ISBN 80-85241-51-. Le Goff, Jacques: <i>Kultura středověké Evropy</i> . Praha 1991, s. 308-336. Bernheim, Arnošt. <i>Úvod do studia dějepisu [Jan Laichter, 1931]</i> . V Praze : Jan Laichter, 1931. 190 s. Laichterův výbor nejlepších spisů poučných; Kn. LVI.
2.3.2005	Dějiny světové hudební historiografie	<i>Hudební věda</i> . 3, Historie a teorie oboru, jeho světový a český vývoj : disciplíny hudební vědy : hudebně vědecká dokumentace. Edited by Vladimír Lébl - Ivan Poledňák. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1988, s.673-692.
9.3.2005	Dějiny české hudební historiografie	<i>Hudební věda</i> . 3, Historie a teorie oboru, jeho světový a český vývoj : disciplíny hudební vědy : hudebně vědecká dokumentace. Edited by Vladimír Lébl - Ivan Poledňák. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1988, s.720-756.

16.3.2005	<p>Metodologické problémy hudební historiografie I.</p> <ul style="list-style-type: none"> •autonomie a heteronomie dějin hudby •periodizace dějin hudby •pojem styl a styl epochy 	<p><i>Hudební věda</i>. 3, Historie a teorie oboru, jeho světový a český vývoj : disciplíny hudební vědy : hudebně vědecká dokumentace. Edited by Vladimír Lébl - Ivan Poledňák. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1988, s.656-666.</p> <p>Stanley, Glenn: 'Historiography', Grove Music Online ed. L. Macy , http://www.grovemusic.com.</p> <p>Helfert, Vladimír: Periodisace dějin hudby. In: (týž) <i>O hudební tvořivosti</i>. Praha, 1970. Vybrané studie, s. 355-384.</p>
23.3.2005	<p>Metodologické problémy hudební historiografie II.</p> <ul style="list-style-type: none"> •hodnotové soudy a hodnocení •pokrok a vývoj v dějinách hudby •konec dějin? 	<p>Weber, Max: „Objektivita“ sociálněvědního a sociálněpolitického poznání. In: Weber, M., <i>Metodologie, sociologie a politika</i>. Praha 1998, s. 7-63.</p> <p>Weber, Max: Smysl „hodnotové neutrality“ v sociologických a ekonomických vědách. Tamtéž, s. 64-108.</p>
30.3.2005	<p>Problematika pramenů</p> <ul style="list-style-type: none"> •heuristika •kritika pramenů •edice pramenů •hudební filologie 	<p><i>Kritika hudebního textu : metody a problémy hudební filologie : La critica del testo musicale : metodi e problemi della filologia musicale (Orig.)</i>. Edited by Maria Caraci Vela - Alena Jakubcová - Angela Romagnoli - Jiří K. Kroup. Vyd. 1. Praha : KLP-Koniasch Latin Press, 2001. s. 3-89, 303-336.</p>

6.4.2005	<p>Žánry hudební historiografie I.</p> <ul style="list-style-type: none"> •všeobecné dějiny hudby •národní dějiny hudby •dějiny hudebních druhů 	<p><i>Hudební věda</i>. 3, Historie a teorie oboru, jeho světový a český vývoj : disciplíny hudební vědy : hudebně vědecká dokumentace. Edited by Vladimír Lébl - Ivan Poledňák. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1988, s. 692-711.</p>
13.4.2005	<p>Žánry hudební historiografie II.</p> <ul style="list-style-type: none"> •biografie a monografie •sociální dějiny hudby •dějiny recepce •feminismus 	<p><i>Hudební věda</i>. 3, Historie a teorie oboru, jeho světový a český vývoj : disciplíny hudební vědy : hudebně vědecká dokumentace. Edited by Vladimír Lébl - Ivan Poledňák. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1988, s. 711-720.</p>
20.4.2005	Ambros a Hostinský	<p>Hostinský, Otakar. <i>Bedřich Smetana : a jeho boj o moderní českou hudbu : vzpomínky a úvahy</i>. Edited by Bohuslav Hostinský. 2., dopl. vyd. V Praze : Jan Laichter, 1941. xix, 502 s. Laichterův výbor nejlepších spisů poučných; kn. 14.</p>

27.4.2005	Zdeněk Nejedlý	<p>Střítecký, Jaroslav - Hanzal, Josef: Předmulva k výboru Zdeněk Nejedlý, <i>Umění staré a nové</i>, Praha 1978, s. 5-37.</p> <p>Nejedlý, Zdeněk. <i>Bedřich Smetana. Kn. 7, Ve společnosti</i>. 2. vyd., (v nakl. Orbis vyd. Praha : Orbis, 1954. 774 s., [2. Spisy Zdeňka Nejedlého; sv. 27.</p> <p>Nejedlý, Zdeněk. <i>Richard Wagner : zrození romantika</i>. Edited by Jaroslav Jiránek. 2. vyd., (1. v SHV). Praha : Státní hudební vydavatelství, 1961. 466 s. : p.</p> <p>Nejedlý, Zdeněk. <i>Česká moderní zpěvohra po Smetanovi</i>. V Praze : J. Otto, 1911. 364 s. Sběrka přednášek a rozprav : (výbor lidových přednášek České university); ser. 6, č. 1.</p>
4.5.2005	Vladimír Helfert	<p>Helfert, Vladimír. <i>Hudební barok na českých zámcích : Jaroměřice za hraběte Jana Adama z Questenberku</i>. V Praze : Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1916. Rozpravy České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění; tř. 1, č. 55.</p> <p>Helfert, Vladimír: <i>Česká moderní hudba. Studie o české hudební tvořivosti</i>. Olomouc 1936. Též in: (týž) <i>O hudební tvořivosti [13302/1]</i>. Praha, 1970. Vybrané studie, s. 165-312.</p> <p>Helfert, Vladimír. <i>Státní hudebně-historický ústav</i>. V Praze : Hudební matice Umělecké besedy, 1945.</p> <p>Helfert, Vladimír. <i>Tvůrčí rozvoj Bedřicha Smetany : preludium k životnímu dílu</i>. 2. vyd., 1. vyd. SNKLHU. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1953. 150 s. : p. Klasikové české hudební vědy a kritiky; 1.</p> <p>Pečman, Rudolf. <i>Vladimír Helfert</i>. 1. vyd. Brno : Nadace Universitas Masarykiana Brno. Akademické nakladatelství CERM a Nakladatelství NAUMA, 2003. 232 s. Edice Osobností, sv. 20.</p>

11.5.2005	Nekona se, Dies academicus a exkurze	
18.5.2005	<p>Koncepce a metodologické problémy dějin hudby českých zemí (česká hudba, hudba v Čechách a na Moravě) Stav bádání a perspektivy v hlavních oblastech hudebně historického výzkumu v českých zemích Dokumentace hudebně historického bádání</p> <ul style="list-style-type: none"> •bibliografie •elektronické informační zdroje •katalogy pramenů •edice pramenů k dějinám hudby v českých zemích 	<p><i>Hudební věda</i>. 3, Historie a teorie oboru, jeho světový a český vývoj : disciplíny hudební vědy : hudebně vědecká dokumentace. Edited by Vladimír Lébl - Ivan Poledňák. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1988, s.730-756, 889-988.</p> <p>Ottlová, Marta – Pospíšil, Milan: Uvažování nad situací v českém hudebně vědném bádání o 19. století. In: (tíž) <i>Bedřich Smetana a jeho doba</i>. Praha 1997, s. 8-28.</p> <p><i>Hudba v českých dějinách : od středověku do nové doby</i>. Praha : Supraphon, 1989.</p> <p>Sehnal, Jiří - Vysloužil, Jiří. <i>Dějiny hudby na Moravě</i>. : Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, 2001. Vlastivěda Moravská. Země a lid. Svazek 12.</p> <p>Vysloužil, Jiří - Fukač, Jiří: Česká hudba, in: Slovník české hudební kultury, Praha 1997, s. 124-127.</p> <p>Vysloužil, Jiří - Fukač, Jiří: Hudba Němců z českých zemí, in: Slovník české hudební kultury, Praha 1997, s. 287-289.</p> <p>Vysloužil, Jiří: Moravská hudba, in: Slovník české hudební kultury, Praha 1997, s. 571-573.</p> <p>Vysloužil, Jiří - Fukač, Jiří: Sudetendeutsche Musik, in: Slovník české hudební kultury, Praha 1997, s. 884-885.</p>

Podmínky ukončení

- Povinná účast na cvičení.
- Předložení recence cizojazyčné biografické monografie o skladateli či jiném hudebníkovi v délce 5000 znaků včetně mezer (± 500 znaků). Zpracování probíhá v těchto termínech:
 - Písemné elektronické podání návrhu prostřednictvím IS – do 15.3. 2005
 - Předložení textu elektronicky prostřednictvím IS – do 30.4. 2005
- Závěrečná zkouška prostřednictvím písemného testu v zkouškovém období.

Historiografie

- Historia – v řečtině „vyzvědění znalost“, zkoumání, vědění, později vyprávění o minulých událostech.
- Historie/dějiny – dvojí význam
 - Reálný proces vývoje
 - **Poznání** tohoto procesu – **vyprávění** o tomto procesu – **věda** o tomto procesu

Historie a jiné vědy o společnosti

- Historie v užším smyslu se zabývá lidským světem.
- Vědy **nomotetické** (nomos = z řečtiny: zákon) a **idiografické** (idios = z řečtiny: zvláštní, dílčí; grafé = z řečtiny: zaznamenávám, píši;) novokantovci – Windelband, Rickert
- Historie a sociologie

Typy dějepisectví

- Ernst Bernheim (česky *Úvod do studia dějepisu*, 1931) rozlišuje dějepisectví:
 - referující (vyprávěcí)
 - eposy, Homér, Píseň o Nibelunzích, Hérodotos
 - pragmatické (poučné)
 - Tacitus
 - genetické (vývojové)

Koncepce historiografie

- německá historická škola
 - Barthold Georg Niebuhr (1776-1831)
 - filologická kritika pramenů
 - Karl Friedrich Eichhorn (1781-1854)
 - edice Monumenta Germanie historica
- Leopold von Ranke (1795-1886)
 - zásady vnitřní kritiky pramenů, kritika kronikářů
- škola Annales
 - Jacques Le Goff
 - dějiny mentalit

Základní způsoby vnímání historického času

- cyklický modus
 - obnovování času
 - periodicitu stvoření
 - strach z dějin
- vývojový modus
 - eschatologie
 - zákonitosti (logika, duch)
 - pokrok
 - smysl dějin

